

AD ATTICUM V.1

CICERO ATTICO SAL.

Ego vero et tuum in discessu vidi animum et meo sum ipse testis; quo magis erit tibi videndum ne quid novi decernatur, ut hoc nostrum desiderium ne plus sit annum.

De Anno Saturnino, curasti probe. de satis dando vero, te rogo, quoad eris Romae, tu ut satis des; et sunt aliquot satisfactiones secundum mancipium, veluti Mennianorum praediorum vel Atilianorum. de Oppio, factum est ut ego utique vel versura facta solvi volo, ne extrema exactio nostrorum nominum exspectetur.

Nunc venio ad transversum illum extremae epistulae tuae versiculum in quo me admones de sorore. quae res se sic habet: ut veni in Arpinas, cum ad me frater venisset, in primis nobis sermo isque multus de te fuit; ex quo ego veni ad ea quae fueramus ego et tu inter nos de sorore in Tusculano locuti. nihil tam vidi mite, nihil tam placatum quam tum meus frater erat in sororem tuam, ut, etiam si qua fuerat ex ratione sumpta offensio, non appareret. ille sic dies. postridie ex Arpinati profecti sumus. ut in Arcano Quintus maneret dies fecit; ego Aquini, sed prandimus in Arcano nosti hunc fundum. quo ut venimus, humanissime Quintus 'Pomponia' inquit, 'tu invita mulieres, ego vero adscivero pueros'. nihil potuit, mihi quidem ut visum est, dulcius, idque cum verbis tum etiam animo ac vultu. at illa audientibus nobis 'ego ipsa sum' inquit 'hic hospita'; id autem ex eo, ut opinor, quod antecesserat Staius ut prandium nobis videret. tum Quintus 'en' inquit mihi, 'haec ego patior cottidie'. dices 'quid, quaeso, istuc erat?' magnum; itaque me ipsum commoverat; sic absurde et aspere verbis vultuque responderat. dissimulavi dolens. discubimus omnes praeter illam, cui tamen Quintus de mensa misit; illa reiecit. quid multa? nihil meo fratre lenius, nihil asperius tua sorore mihi visum est; et multa praetereo quae tum mihi maiori stomacho quam ipsi Quinto fuerunt. ego inde Aquinum. Quintus in Arcano remansit et Aquinum ad me postridie mane venit mihi que narravit nec secum illam dormire voluisse et cum discessura esset fuisse eius modi qualem ego vidissem. quid quaeris? vel ipsi hoc dicas licet, humanitatem ei meo iudicio illo die defuisse. haec ad te scripsi, fortasse pluribus quam necesse fuit, ut videres tuas quoque esse partis instituendi et monendi.

Reliquum est ut ante quam proficiscare mandata nostra exhaustas, scribas ad me omnia, Pomptinum extrudas, cum profectus eris cures ut sciam, sic habeas, nihil mehercule te mihi nec carius esse nec suavius.

A. Torquatum amantissime dimisi Minturnis, optimum virum; cui me ad te scripsisse aliquid in sermone significes velim.

AD ATTICUM V.20

CICERO ATTICO SAL.

Saturnalibus mane se mihi Pindenissitae dederunt, septimo et quinquagesimo die postquam oppugnare eos coepimus. 'quid, malum? isti Pindenissitae qui sunt?' inquires; 'nomen

audivi numquam.' quid ego faciam? num potui Ciliciam Aetoliam aut Macedoniam reddere? hoc iam sic habeto, nunc hoc exercitu hic tanta negotia geri potuisse. quae cognosce EN EPITOMH: sic enim mihi concedis proximis litteris.

Ephesum ut venerim nosti, qui etiam mihi gratulatus es illius diei celebritatem, qua nihil me umquam delectavit magis. inde oppidis iis quae erant mirabiliter accepti Laodiceam prid. Kal. Sext. venimus. ibi morati biduum perillustres fuimus honorificisque verbis omnis iniurias revellimus superiores; quod idem Apameae quinque dies morati et Synnadis triduum, Philomeli quinque dies, Iconi decem, fecimus. nihil ea iuris dictione aequabilius, nihil lenius, nihil gravius.

Inde in castra veni a. d. vii Kal. Sept. a. d. iii exercitum lustravi apud Iconium. ex his castris, cum graves de Parthis ?et ceris? nuntii venirent, perrexi in Ciliciam per Cappadociae partem eam quae Ciliciam attingit, eo consilio et ut Armenius Artavasdes et ipsi Parthi Cappadocia se excludi putarent. cum dies quinque ad Cybistra Cappadociae castra habuissem, certior sum factus Parthos ab illo aditu Cappadociae longe abesse, Ciliciae magis imminere; itaque confestim iter in Ciliciam feci per Tauri pylas.

Tarsum veni a. d. iii Non. Oct. inde ad Amanum contendi, qui Syriam a Cilicia in aquarum divortio dividit; qui mons erat hostium plenus sempiternorum. hic a. d. iii Id. Oct. magnum numerum hostium occidimus; castella munitissima nocturno Pomptini adventu, nostro matutino cepimus, incendimus; imperatores appellati sumus. castra paucos dies habuimus ea ipsa quae contra Darium habuerat apud Issum Alexander, imperator haud paulo melior quam aut tu aut ego. ibi dies quinque morati direpto et vastato Amano inde discessimus. interim scis enim dici quaedam PANIKA, dici item TA KENA TOU POLEMOU rumore adventus nostri et Cassio, qui Antiochia tenebatur, animus accessit et Parthis timor iniectus est; itaque eos cedentis ab oppido Cassius insecutus rem bene gessit; qua in fuga magna auctoritate Osaces dux Parthorum vulnus accepit eoque interiit paucis post diebus. erat in Syria nostrum nomen in gratia.

Venit interim Bibulus. credo, voluit appellatione hac inani nobis esse par: in eodem Amano coepit loreolam in mustaceo quaerere. at ille cohortem primam totam perdidit centurionemque primi pili, nobilem sui generis, Asinium Dentonem et reliquos cohortis eiusdem et Sex. Lucilium, T. Gavi Caepionis locupletis et splendidi hominis filium, tribunum militum; sane plagam odiosam acceperat cum re tum tempore.

Nos ad Pindenissum, quod oppidum munitissimum Eleutherocilicum omnium memoria in armis fuit; feri homines et acres et omnibus rebus ad defendendum parati. cinximus vallo et fossa; aggere maximo, vineis, turre altissima, magna tormentorum copia, multis sagittariis, magno labore, apparatu, multis sauciis nostris, incolumi exercitu, negotium confecimus. hilara sane Saturnalia militibus quoque, quibus exceptis captivis reliquam praedam concessimus. mancipia venibant Saturnalibus tertiis; cum haec scribebam, in tribunali res erat

ad HS cxx. hinc exercitum in hiberna agri male pacati deducendum Quinto fratri dabam; ipse me Laodiceam recipiebam.

Haec adhuc. sed ad praeterita revertamur. quod me maxime hortaris et quod pluris est quam omnia, in quo laboras ut etiam Ligurino MWMW satis faciamus, moriar si quicquam fieri potest elegantius. nec tamen ego hanc continentiam appello, quae virtus voluptati resistere videtur; ego in vita mea nulla umquam voluptate tanta sum adfectus quanta adficior hac integritate, nec me tam fama, quae summa est, quam res ipsa delectat. quid quaeris? fuit tanti. me ipse non noram nec satis sciebam quid in hoc genere facere possem. recte PEFUSIWMAI: nihil est praeclarius. interim haec LAMPRA: Ariobarzanes opera mea vivit, regnat; EN PARODW consilio et auctoritate et quod insidiatoribus eius APROSITON me, non modo ADWRODOKHTON, praebui regem regnumque servavi. interea e Cappadocia ne pilum quidem. Brutum abiectum quantum potui excitavi; quem non minus amo quam tu, paene dixi quam te. atque etiam spero toto anno imperi nostri terruncium sumptus in provincia nullum fore.

Habes omnia. nunc publice Romam litteras mittere parabam. uberiores erunt quam si ex Amano misissem. at te Romae non fore- sed est totum in eo positum, quid Kal. Mart. futurum sit; vereor enim ne, cum de provincia agetur, si Caesar resistet, nos retineamur. his tu si adesses, nihil timerem.

Redeo ad urbana, quae ego diu ignorans ex tuis iucundissimis litteris a. d. xv Kal. Ian. denique cognovi. eas diligentissime Philogenes, libertus tuus, curavit perlonga et non satis tuta via perferendas. nam quas Laeni pueris scribis datas non acceperam. iucunda de Caesare et quae senatus decrevit et quae tu speras; quibus ille si cedit, salvi sumus. incendio Plaetoriano quod ?Leius? adustus est minus moleste fero. Luceius de Q. Cassio cur tam vehemens fuerit et quid actum sit aveo scire.

Ego cum Laodiceam venero Quinto sororis tuae filio togam puram iubeor dare; cui moderabor diligentius. Deiotarus, cuius auxiliis magnis usus sum, ad me, ut scripsit, cum Ciceronibus Laodiceam venturus erat. tuas etiam Epiroticas exspecto litteras, ut habeam rationem non modo negoti verum etiam oti tui. Nicanor in officio est et a me liberaliter tractatur; quem, ut puto, Romam cum litteris publicis mittam, ut et diligentius perferantur et idem ad me certa de te et a te referat. Alexis quod mihi totiens salutem adscribit est gratum; sed cur non suis litteris idem facit quod meus ad te Alexis facit? Phemio quaeritur KERAS. sed haec hactenus. cura ut valeas et ut sciam quando cogites Romam. etiam atque etiam vale.

Tua tuosque Thermo et praesens Ephesi diligentissime commendaram et nunc per litteras ipsumque intellexi esse perstudiosum tui. tu velim, quod antea ad te scripsi, de domo Pammeni des operam ut quod tuo meoque beneficio puer habet cures ne qua ratione convellatur; utrique nostrum honestum existimo, tum mihi erit pergratum.